

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายจรูญ อินทจาร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๒/๒๕๕๔

เรื่องพิจารณาที่ ๙/๒๕๕๓

วันที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๔

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของนายถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๑๘๒ “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๗) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๒๖๗ มาตรา ๒๖๘ หรือมาตรา ๒๖๙

ฯลฯ

ฯลฯ

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๙๑ และมาตรา ๙๒ มาใช้บังคับกับการสิ้นสุดของความเป็นรัฐมนตรี ตาม (๒) (๓) (๕) หรือ (๗) หรือวรรคสอง โดยให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ส่งเรื่องให้ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยได้ด้วย”

มาตรา ๒๕๙ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา

การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้รวมถึงทรัพย์สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมด้วย”

มาตรา ๒๖๙ “นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหารหรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทตามวรรคหนึ่ง มิได้

บทบัญญัติมาตรานี้ให้นำมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕๙ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๕๓

มาตรา ๔ “รัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท เว้นแต่ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในห้างหุ้นส่วนจำกัด รัฐมนตรีเป็นหุ้นส่วนจำพวกจำกัดความรับผิดได้ไม่เกินร้อยละห้าของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัดนั้น

(๒) ในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด รัฐมนตรีเป็นผู้ถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น”

มาตรา ๕ “ในกรณีที่รัฐมนตรีประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทในส่วนที่เกินกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี และ

(๒) โอนหุ้นส่วนหรือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นให้นิติบุคคลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้แจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ และเมื่อได้ดำเนินการโอนหุ้นส่วนหรือหุ้นให้กับนิติบุคคลใดแล้ว ให้รัฐมนตรีแจ้งเป็นหนังสือให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้ออนหุ้นส่วนหรือหุ้นนั้น”

ประมวลรัษฎากร

มาตรา ๕๖ “ให้บุคคลทุกคนเว้นแต่ผู้เยาว์ หรือผู้ที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ตนได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วพร้อมทั้งข้อความอื่น ๆ ภายในเดือนมีนาคมทุก ๆ ปี ตามแบบที่อธิบดีกำหนด ต่อเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ถ้าบุคคลนั้น

(๑) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน ๓๐,๐๐๐ บาท

(๒) ไม่มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวเกิน ๕๐,๐๐๐ บาท

(๓) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกิน ๖๐,๐๐๐ บาท หรือ

(๔) มีสามีหรือภริยาและมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเฉพาะตามมาตรา ๔๐ (๑) ประเภทเดียวเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ในกรณีห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกินจำนวนตาม (๑) ให้ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในกำหนดเวลา และตามแบบเช่นเดียวกับวรรคก่อน การเสียภาษีในกรณีเช่นนี้ให้ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการรับผิดชอบเสียภาษีในชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้น จากยอดเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้นเสมือนเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวไม่มีการแบ่งแยก ทั้งนี้ ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนไม่จำเป็นต้องยื่นรายการเงินได้สำหรับจำนวนเงินได้พึงประเมินดังกล่าวเพื่อเสียภาษีอีก แต่ถ้าห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นมีภาษีค้างชำระ ให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลทุกคนร่วมรับผิดชอบในเงินภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย”

ความเห็น

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกร้องที่ ๒ สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๓) ประกอบมาตรา ๒๖๙ หรือไม่

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยก่อนว่า คณะบุคคลลวรจันทรมีลักษณะเป็นห้างหุ้นส่วน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ หรือไม่

พิเคราะห์บทบัญญัติ มาตรา ๒๕๙ และมาตรา ๒๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แล้ว เห็นว่า นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องไม่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท หรือไม่คงไว้ซึ่งความเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทต่อไป ทั้งนี้ ตามจำนวนที่กฎหมายบัญญัติ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดประสงค์จะได้รับประโยชน์จากกรณีดังกล่าวต่อไป ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นแจ้งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นโอนหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าวให้นิติบุคคลซึ่งจัดการทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ของผู้อื่น ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ เมื่อพิจารณาประกอบกับบทบัญญัติมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ กรณีจึงเป็นบทบังคับให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ รวมถึงทรัพย์สินของบุคคลดังกล่าวที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่นด้วย รวมทั้งให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีต้องแจ้งการเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทเพื่อให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติตรวจสอบ และหากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมีหุ้นส่วนเกินร้อยละห้าของทุนทั้งหมดของห้างหุ้นส่วนจำกัด หรือเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัท และประสงค์จะได้รับประโยชน์จากการเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๕ ของพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย ในกรณีการเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ วรรคสาม ได้บัญญัติ ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับกรณีการเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีมาใช้บังคับกับคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีด้วย ทั้งนี้ เพื่อที่จะป้องกันมิให้มีการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนรวมกับ

ประโยชน์ของส่วนบุคคลซึ่งเป็นการกระทำอันเป็นการต้องห้ามในลักษณะที่เป็นการอาศัยอำนาจหน้าที่ หรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งไปแสวงหาประโยชน์ส่วนตน คู่สมรส และบุตร หรือเพื่อ เอื้ออำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล และการตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐ

ข้อเท็จจริงจากคำร้อง คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และทางไต่สวน พร้อมเอกสารประกอบ ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรณีเข้ารับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๑ มีเงินลงทุนในคณะบุคคลบรรจจ์ของพลตรีหญิง จันทิมา เสนเนียม คู่สมรส ของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ร่วมกับพันเอกหญิง ชกานาฏ จันทรวงศ์ (ยศขณะนั้น) จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยมีวัตถุประสงค์ในการรับตรวจสอบบัญชีและจัดทำบัญชี และพลตรีหญิง จันทิมา คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้จัดการและมีอำนาจในการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งเงินลงทุนที่ระบุไว้ในสัญญา จัดตั้งคณะบุคคลบรรจจ์คนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท นั้น พลตรีหญิง จันทิมา คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ และพันเอกหญิง ชกานาฏ ไม่ได้มีการนำเงินมาลงทุนจริง โดยมีวัตถุประสงค์ที่แท้จริงในการจัดตั้งคณะบุคคล ดังกล่าวเพียงเพื่อต้องการประโยชน์ทางภาษี เนื่องจากพลตรีหญิง จันทิมา คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ รับจ้างตรวจสอบบัญชีและจัดทำบัญชี มาตั้งแต่ปี ๒๕๑๔ จนกระทั่งปี ๒๕๕๕ มีฐานเงินได้สูงเมื่อรวม รายได้อื่น ๆ ทั้งพลตรีหญิง จันทิมา คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเพียงผู้เดียว ส่วนพันเอกหญิง ชกานาฏ ไม่เคยรับรู้ หรือเกี่ยวข้องไม่ว่าในเรื่องรายรับ รายจ่าย การเสียภาษี และไม่เคย รับรายได้หรือส่วนแบ่งจากคณะบุคคลบรรจจ์ และรายได้นั้นได้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบิดา มารดาและเป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ได้มีการจดทะเบียนยกเลิก คณะบุคคลบรรจจ์

จากพยานหลักฐานต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙ ไม่ได้บัญญัติความหมายของห้างหุ้นส่วนไว้ แต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๐๑๒ ได้บัญญัติไว้ว่า “อันว่าสัญญาจัดตั้งห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ตกลงเข้ากันเพื่อกระทำการร่วมกัน ด้วยประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น” ดังนั้น ห้างหุ้นส่วนจึงต้องมีลักษณะดังนี้ (๑) สัญญาซึ่งบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปตกลงเข้ากัน (๒) เพื่อกระทำการ ร่วมกัน และ (๓) มีวัตถุประสงค์จะแบ่งปันกำไรอันจะพึงได้แต่กิจการที่ทำนั้น

สำหรับคำว่า คณะบุคคล ปรากฏตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร มาตรา ๕๖ วรรคสอง ที่กำหนดให้บุคคลมีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วว่า “ในกรณีห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคลมีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วเกินจำนวน ตาม (๑) ให้ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินในชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือ คณะบุคคลนั้นที่ได้รับในระหว่างปีภาษีที่ล่วงมาแล้วภายในกำหนดเวลาและตามแบบเช่นเดียวกับวรรคก่อน การเสียภาษีในกรณีเช่นนี้ให้ผู้อำนวยการหรือผู้จัดการรับผิดชอบเสียภาษีในชื่อของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้น จากยอดเงินได้พึงประเมินทั้งสิ้นเสมือนเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวไม่มีการแบ่งแยก ทั้งนี้ ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนไม่จำเป็นต้องยื่นรายการเงินได้สำหรับจำนวนเงินได้พึงประเมินดังกล่าว เพื่อเสียภาษีอีก แต่ถ้าห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคลนั้นมีภาษีค้างชำระให้ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคล ทุกคนร่วมรับผิดชอบในเงินภาษีที่ค้างชำระนั้นด้วย” แต่ประมวลรัษฎากรไม่ได้บัญญัติความหมายของคณะบุคคล ไว้ว่ามีลักษณะเช่นใด คงได้ความจากผู้แทนอธิบดีกรมสรรพากร (นางสาวพรรณอร สุนทรามงคล) ที่เบิกความต่อศาลว่า คณะบุคคลตามประมวลรัษฎากร หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกระทำ กิจการโดยไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะแบ่งผลกำไร ดังนี้ ประเด็นว่าคณะบุคคลจะมีลักษณะเป็นห้างหุ้นส่วน ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๙ หรือไม่ ต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นรายกรณีไป

กรณีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยต่อไปว่า คณะบุคคลวรจันท์เป็นคณะบุคคลตามบทบัญญัติ แห่งประมวลรัษฎากร หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การตั้งคณะบุคคลวรจันท์ขึ้นมาก็เพื่อจัดตั้งเป็นหน่วยภาษีแยกต่างหาก จากบุคคลที่ร่วมเป็นคณะบุคคลนั้น แต่เมื่อข้อเท็จจริงที่ปรากฏจากคำเบิกความของพลตรีหญิง ชกานาฏ ว่าที่มีชื่อร่วมเป็นคณะบุคคลด้วยนั้นเพียงแต่ลงชื่อร่วมเท่านั้น จากนั้นก็ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับใด ๆ กับคณะบุคคลวรจันท์ และไม่เคยรับส่วนแบ่งรายได้จากคณะบุคคลวรจันท์ อีกทั้งมิได้เคยนำเงินมาลงทุน ในคณะบุคคลวรจันท์ ซึ่งความข้อนี้พลตรีหญิง จันทิมา ได้เบิกความยืนยันข้อเท็จจริงสอดคล้องกับ คำเบิกความของพลตรีหญิง ชกานาฏ ว่าที่ได้ยื่นคำร้องขอจัดตั้งคณะบุคคลวรจันท์ ก็โดยมีเจตนาที่จะ แยกฐานภาษีเพื่อต้องการประโยชน์ทางภาษีของตนเองเท่านั้น นอกจากนั้นไม่ปรากฏพยานหลักฐานใด จากทางไต่สวนที่แสดงว่า พลตรีหญิง จันทิมา คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ และพลตรีหญิง ชกานาฏ ได้ร่วมกระทำกิจการอันเป็นคณะบุคคล การจดทะเบียนจัดตั้งคณะบุคคลวรจันท์เป็นเพียงการตั้งฐานภาษีใหม่ โดยไม่ประสงค์จะมีการผูกพันกันตามที่มีการจดทะเบียนจัดตั้งคณะบุคคลวรจันท์ แต่อย่างใด จากข้อเท็จจริง

ดังกล่าวนี้ กรณีเห็นได้ว่าเป็นการดำเนินการของพลตรีหญิง จันทิมา คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ แต่เพียงผู้เดียว จึงไม่เข้าองค์ประกอบเป็นคณะบุคคลตามประมวลรัษฎากร ข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่า คณะบุคคลวรจันทร์ เป็นห้างหุ้นส่วน และพลตรีหญิง จันทิมา คู่สมรสของผู้ถูกร้องที่ ๒ มีการกระทำอันต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๙

อาศัยเหตุผลดังที่ได้วินิจฉัยมา จึงเห็นว่า ความเป็นรัฐมนตรีของนายถาวร เสนเนียม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่สิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๒ วรรคหนึ่ง (๗) ประกอบมาตรา ๒๖๙

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ